

Raport foresightowy

Skatepark 2035

● Dawid Kulawczuk

● Techramps

Raport Foresightowy „Skatepark 2035” to projekt badawczy zrealizowany w 2023 roku w ramach studiów na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, na kierunku Gospodarka Przestrzenna ze specjalizacją Foresight Terytorialny. Jest to indywidualny projekt foresightowy, realizowany przez Dawida Kulawczuka pod merytoryczną opieką dr hab. prof. Wojciecha Dziemianowicza, przy jednoczesnej współpracy z instytucją zewnętrzną wobec ww. uczelni – firmą Techramps Sp. z o.o. Sp. K.

Spis treści

1. Cel	4
2. Wstęp	4
3. Metodyka pracy	5
3.1. Wywiady pogłębione	5
3.2. Badanie ankietowe.....	6
3.3. Analiza PESTEL oraz desk research	8
3.4. Wymiary scenariuszy	11
4. Skatepark 2035 - scenariusze rozwoju.....	12
4.1. Brak poprawy czynników prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego wiążącego i niska zdolność do samoorganizacji	12
4.2. Częściowa poprawa uwarunkowań prawnych – wyważony poziom kapitału społecznego pomostowego i średnia zdolność do samoorganizacji.....	15
4.3. Pozytywna zmiana uwarunkowań prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego pomostowego i wysoka zdolność do samoorganizacji.....	18
5. Źródła.....	22

1. Cel

Celem raportu jest prezentacja scenariuszy rozwoju skateparków i skonstruowanie w oparciu o nie rekomendacji dla interesariuszy, którzy mają największy wpływ na rozwój tego typu obiektów, czyli projektantów.

Scenariusze przyszłości to wizje przyszłych możliwości oraz dróg rozwoju. Przedstawiają w sposób kompleksowy i systematyczny różne „przyszłe” uwarunkowania. Rozszerzają perspektywę postrzegania tego co przed nami.

2. Wstęp

Dostępne definicje, opisujące słowo skatepark wskazują, że jest to przestrzeń przeznaczona do jazdy na deskorolce lub pojazdami z małymi kółkami (tj. deskorolka, wrotki, rolki, hulajnogi). Ze względu na wielość odniesień do różnych dyscyplin sportu, z jakimi wiąże się pojęcie skateparku, w badaniu na temat jego przyszłości postanowiłem skupić się na analizie obiektu pod kątem skateboardingu. Taki wybór jest podyktowany wyróżnieniem i najczęstszym pojawianiem się w przeglądanych definicjach skateboardingu, jako jedynej lub głównej dyscypliny, dla której użytkownikom przeznaczony jest skatepark. Kolejnym powodem jest wielość literatury opisującej skatepark jako przestrzeń przeznaczoną dla użytkowników deskorolki oraz tworzoną specjalnie na potrzeby tej grupy. Analiza stawiająca skateboarding w centrum badania wynika również z popularności tej dyscypliny w mediach, jej obecności na Igrzyskach Olimpijskich, w popularnych czasopismach, czy produktach popkultury, także w powiązaniu ze skateparkami. Zarówno z już wspomnianych, jak i dotyczących rozbudowanych cech subkulturowych, skateboarding jako zjawisko ma istotny wpływ kulturotwórczy, nie obserwowalny w takiej skali, jak to ma miejsce w przypadku innych dyscyplin używających małych kółek.

Postawienie skateboardingu w centrum badania nie wyklucza natomiast wzięcia pod uwagę innych dyscyplin, podczas których uprawiania użytkownicy wykorzystują małe kółka, jak to ma miejsce w przypadku rolek, czy hulajnóg. Pierwszym powodem dla którego inne dyscypliny zostały ujęte w badaniu jest dostrzegalny wpływ pozostałych dyscyplin na kształtowanie przestrzeni skateparków, a po drugie – badanie ma na celu badanie skateparku w perspektywie 2035 roku. Nie da się wykluczyć, że wówczas popularniejsze mogą być inne dyscypliny niż skateboarding.

Przestrzeń typu skatepark badacze¹ opisują za pośrednictwem cech, do których należą m. in. użyteczność oraz funkcjonalność.

Z użytecznością wiąże się pojęcie flow (w wolnym tłumaczeniu - przepływ), czyli takie dopasowanie przeszkód, ich wielkości, zagęszczenia oraz kształtu, które swoją architekturą ułatwia osiągnięcie stanu pełnej koncentracji na wykonywaniu czynności. Integralną część stanu flow stanowi intuicyjność, oraz poczucie satysfakcji z danego działania, w tym przypadku poruszania się po skateparku. Do innych czynników związanych z użytecznością należą także: ilość osób poruszających się po terenie skateparku w tym samym momencie; szybkość dostępnych sekcji (jak szybko możemy poruszać się po skateparku); trudność poruszania się po obiekcie i pokonywania przeszkód; widoczność przestrzeni skateparku; spójność wizualna poszczególnych elementów obiektu podczas korzystania z niego.

---

¹ Factors of Skatepark Design - Public Skatepark Development Guide.

Zagadnienie funkcjonalności skateparku jest oparte o czynniki związane z urbanistyką miejską, wpisaniem się obiektu typu skatepark w krajobraz miasta oraz aspektami technologicznymi. Do pierwszej z wymienionych cech należy dostępność obiektu, rozumiana jako dojazd lub dojście do niego. Pojęcie funkcjonalności wiąże się także z powierzchnią skateparku, możliwością odpoczynku w obrębie obiektu oraz wpisywanie się go w szerszy kontekst przestrzenny krajobrazu miasta, w tym widoczność obiektu z poza jego obszaru. Technologiczne aspekty to bezpieczeństwo oraz konserwacja elementów skateparku, a także odpowiednie odprowadzanie wody z powierzchni skateparku.

3. Metodyka pracy

Aby odpowiedzieć na pytania jak będzie przebiegał rozwój skateparków w perspektywie roku 2035, przeprowadziłem badania jakościowe, ilościowe, które wraz z analizą desk research oraz pogrupowaniem za pomocą oraz analizy czynników PESTEL stanowiły podstawę do sformułowania scenariuszy rozwoju skateparków.

3.1. Wywiady pogłębione

Wywiady pogłębione zostały przeprowadzone z 12 użytkownikami skateparków, a także projektantami oraz uczestnikami procesu powstawania skateparku, w wieku od 23-40 lat i trwały od 30 minut do 3,5 godziny.

Badanie miało na celu zidentyfikowanie kierunków rozwoju skateboardingu oraz trendów aktualnie obserwowanych wśród użytkowników deskorolki, które mogą mieć wpływ na rozwój skateparków w Polsce. Wywiady umożliwiły identyfikację procesu budowy skateparków, ich interesariuszy oraz wyrażanych przez nich potrzeb dotyczących rozwoju tego typu obiektów. Rozmówcy zdecydowanie podkreślali znaczenie zamówień publicznych jako instrumentu kluczowego w kontekście wyboru kompetentnego wykonawcy, który **wyżej ceni wartość dodaną i jakość inwestycji, niż wkład własny**. Czynnikiem, który nie sprzyja takiemu podejściu jest obecna konstrukcja prawa zamówień publicznych. W kontekście prawnym poruszona została także kwestia potrzeba przejrzystości prawa oraz **współpracy międzysektorowej opartej o wzajemną komunikację potrzeb, zaufanie i przede wszystkim wspólny cel**. Tym zamiarem jest **stworzenie skateparku maksymalnie dopasowanego do potrzeb użytkowników, przy jednoczesnym skutecznym wpisaniu obiektu w otoczenie zewnętrzne**.

Uczestnicy badania wskazali także, jak według nich powinien wyglądać i funkcjonować idealny skatepark oraz jakie dostrzegają bariery w realizacji skateparku optymalnie dopasowanego do ich potrzeb. Pogłębienie tej kwestii pytaniem o ulubione tego typu obiekty umożliwiło przybliżenie punktu widzenia skaterów.

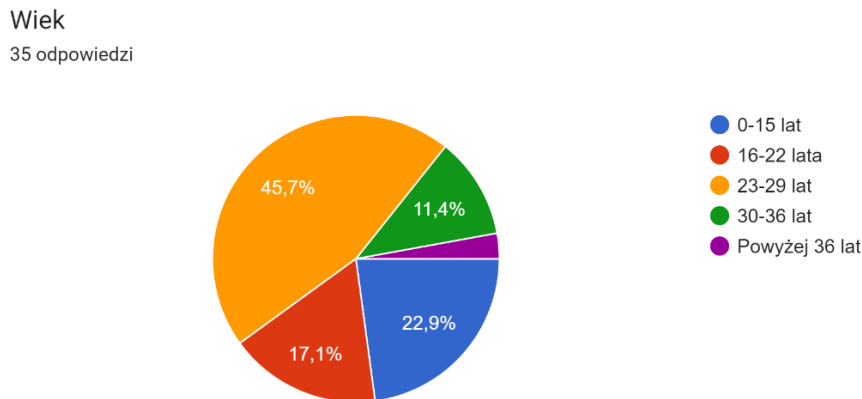
Podczas wywiadów poruszone zostały kwestie motywacji skaterów do jazdy na deskorolce i uwarunkowania zewnętrzne, wpływające znacząco na jej rozwój. Wymienione czynniki stanowiły następnie ważny punkt wyjścia do określenia stymulant rozwoju, które zostały zawarte w scenariuszach.

Wywiady oraz zadawanie podczas nich pytania o kwestie kluczowe w kontekście rozwoju skateparków stanowiły punkt wyjścia do dalszych badań oraz były podstawą do opracowania głównych osi scenariuszy.

3.2. Badanie ankietowe

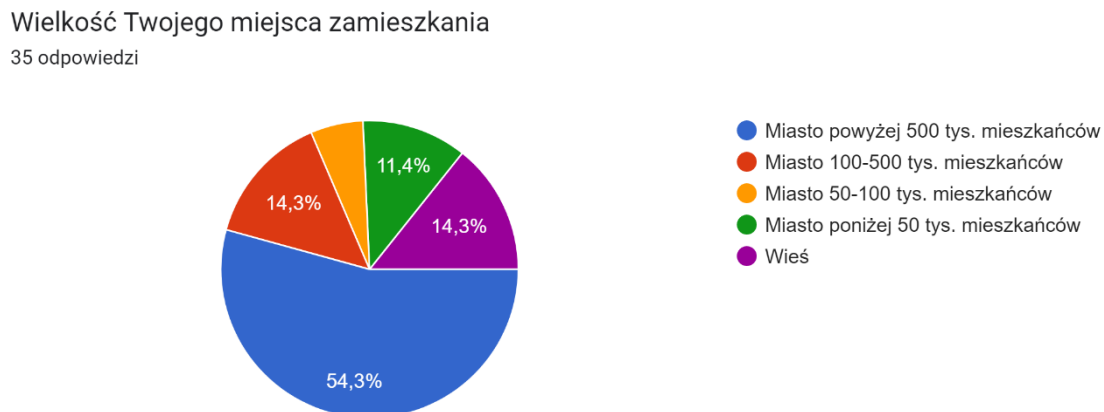
Przeprowadzone na próbie badawczej 35 osób poprzez grupy na Facebooku, skierowane do użytkowników skateparków. Badanie miało na celu określenie ich potrzeb w odniesieniu do przyszłości opisywanych obiektów. Rozkład wiekowy badanych (Grafika. 1.) wskazuje na reprezentatywny i losowy dobór użytkowników skateparków. Wielkość miejsca zamieszkania (Grafika. 2.), mówi że znaczna część badanych zamieszkuje miasto powyżej 500 tysięcy mieszkańców. Przewaga tej grupy może wynikać z popularności skateboardingu w dużych ośrodkach miejskich Polski oraz dłuższych tradycji związanych z korzystaniem z deskorolki, niż to ma w mniejszych miastach. Prawdopodobnym jest przełożenie się tego na zainteresowanie tematem badania i wzięciem w nim udziału. Nie da się także wykluczyć, że jest to efekt losowego doboru, bądź faktu, że wiele młodych osób aktywnie jeżdżących na deskorolce mieszka w dużych miastach i że jest to konsekwencja sytuacji demograficzno-społecznej panującej obecnie w Polsce.

Grafika 1. Wiek badanej próby

Źródło: Opracowanie własne

Grafika 2. Wielkość miejscowości, którą zamieszkują badane osoby

Źródło: Opracowanie własne

Wśród badanych, 75% zaznaczyło, że jeździ na deskorolce co najmniej raz w tygodniu. Zbliżona część ankietowanych korzystała co najmniej z 6 obiektów typu skatepark. Co więcej, ponad połowa (18 osób) zadeklarowała, że jeździ na deskorolce od co najmniej 4 lat. Podane cechy wskazują, że grupa, która brała udział w badaniu w większości składa się z użytkowników regularnie jeżdżących na deskorolce, którzy mają duże doświadczenie w korzystaniu ze skateparków.

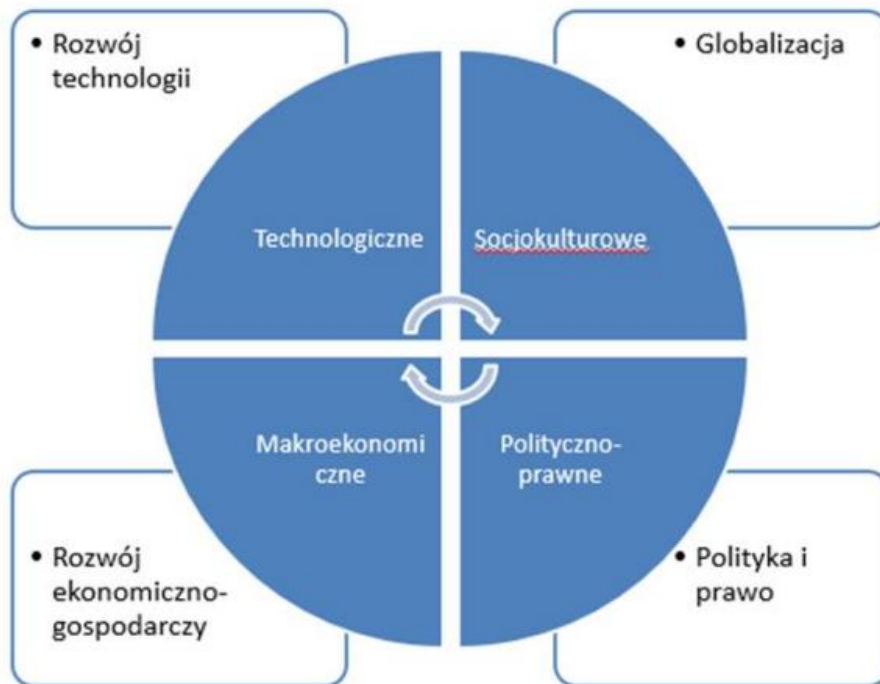
Głównym założeniem ankiety było uzyskanie opinii na temat oczekiwań użytkowników względem skateparków w perspektywie dziesięciu lat. Przyszła wizja skateparków została w badaniu poprzedzona pytaniami na temat oceny stanu obecnego skateparków w Polsce z perspektywy użytkowników oraz identyfikacji, na ile poszczególne elementy składowe obiektów są dla nich istotne. Wymienione oczekiwania stanowiły podstawę do wyznaczenia **pożądanego kierunku rozwoju skateparków** oraz jego poszczególnych elementów. Oto wybrane, najczęściej zaznaczane oczekiwania:

- Zwiększenie różnorodności przeszkód,
- Kreatywny i nieszablonowy charakter przeszkód,
- Skateparki betonowe, trwałe,
- Większe powierzchnie obiektów,
- Więcej przeszkód kątowych.

Ankietowani równie często zwracali uwagę na funkcjonalne aspekty, które uważają za ważne podczas jazdy na skateparku, takie jak lokalizacja i dobra dostępność do obiektu oraz bezpieczeństwo podczas korzystania z niego. Ankieta pozwoliła także zidentyfikować aktualne **trendy** wpływające na użytkowników skateparków, główne źródła treści związane ze skateparkami (większość badanych wymieniło Instagram) oraz określić ich stosunek do użytkowników innych dyscyplin, które także korzystają ze skateparku, zwłaszcza hulajnóg.

3.3. Analiza PESTEL oraz desk research

Grafika 3. Analiza makrootoczenia organizacji sportowej

Źródło: Akademia Zarządzania Sportem - Interesariusze organizacji sportowych. Zarządzaniesportem.org.

PESTEL jest syntetycznym podsumowaniem czynników: politycznych lub organizacyjnych, ekonomicznych, gospodarczych, społecznych, technologicznych, prawnych. Jedną z dwóch funkcji tej analizy jest podsumowanie dotychczasowych badań wraz z wyszczególnieniem czynników w największym stopniu oddziałujących na proces powstania i kształt skateparków. To badanie ma także na celu analizę środowiska zewnętrznego, wpływającego na obiekty. W obu przypadkach dotychczas pozyskaną wiedzę pogłębię za pomocą analizy desk research.

Punktem wyjścia do pogrupowania czynników była wyznaczona na podstawie wykonanej przez Akademię Sportu² - analizy makrootoczenia organizacji sportowej (Grafika 3).

Wskazany na grafice schemat poszerzyłem o aspekty środowiskowe, związane ze zmianami klimatycznymi, tj. m. in. z wzrostem dni wietrznych oraz bardziej nieprzewidywalnymi opadami, często nawałnymi. To jak negatywnie mogą na jazdę na deskorolce wpływać wspomniane aspekty pogodowe zaznaczyli skaterzy podczas wywiadów pogłębionych, poruszają to zagadnienie także specjalistyczne artykuły poświęcone deskorolce³.

² Akademia Zarządzania Sportem - Interesariusze organizacji sportowych. Zarządzaniesportem.org.

³ Skateboarding in the Rain – Or How to Ruin Your Board. Skateboardershq.com.

Tabela 1. Analiza PESTEL czynników rozwoju skateparków

Polityczne	Prawne	Środowiskowe	Społeczne	Ekonomiczne	Technologiczne
<ul style="list-style-type: none"> - poziom polaryzacji na szczeblach politycznych - paradygmat prowadzenia polityki rozwoju przez władze centralne Polski - otwartość pracowników samorządu na przeprowadzanie inwestycji wysokiej jakości - poziom zaufania pomiędzy zamawiającym, a wykonawcą publicznej inwestycji - siła oddziaływania polityki Unii Europejskiej względem wdrażania zrównoważonego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> - Konstrukcja prawa zamówień publicznych - Przejrzystość prawa zamówień publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> -nieprzewidywalność pogody - nawalne opady deszczu - liczba dni wietrznych - możliwy negatywny wpływ zmian klimatu i innych zagrożeń ekologicznych na zdrowie osób uprawiających aktywność fizyczną 	<ul style="list-style-type: none"> - wpływ globalizacji na skaterów - wpływ baniek informacyjnych na zachowania skaterów - rodzaj przeważającego kapitału społecznego - zdolność skaterów do samoorganizacji - priorytety konsumpcyjne Polaków - zdolność skaterów do samoorganizacji - zachowania influenserów deskorolki 	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcja gospodarki światowej na kryzys - poziom inflacji w Polsce - poziom konsumpcji dóbr 	<ul style="list-style-type: none"> - innowacje materiałowe podnoszące jakość oraz trwałość nawierzchni skateparku - nieszablonowe kształty i kompozycje przeszkód na obiekcie - innowacje chroniące obiekt przed szkodliwym oddziaływaniem warunków atmosferycznych na skatepark

Źródło: Opracowanie własne

Dzięki wywiadam pogłębionym oraz analizie **desk research** wśród wymienionych w powyższej tabeli czynników, wyróżnione zostały aspekty prawne, oraz część ze społecznych, które posłużyły do skonstruowania prezentowanych poniżej wymiarów scenariuszy.

Ważnym wnioskiem z przeprowadzanych dotychczas badań, pogłębionych analizą desk research, źródeł historycznych o skateboardingu oraz artykułów z dziedziny socjologii była istota roli czynnika społecznego dla kształtu skateparków.

Kwestie społeczne ze względu na specyfikę deskorolki, której użytkownicy to często osoby zróżnicowane pod kątem statusu materialnego, zainteresowań i bardzo kreatywne, stanowią

kluczowy aspekt dla rozwoju skateparków. To co wiąże większość skaterów to śledzenie tych samych mediów, które generują **bańki informacyjne**. To jak w tym zróżnicowanym środowisku będą odnajdywać się osoby jeżdżące oraz czy będą realną grupą decyzyjną wśród interesariuszy miejskich zależy w dużej mierze od przeważającego rodzaju kapitału społecznego w Polsce.

Kapitał społeczny to wiedza, która jest osadzona w relacjach i stosunkach społecznych. Wiąże się on z zaufaniem członków organizacji do siebie, normami i wartościami. Można wyróżnić kilka różnych wymiarów tego kapitału - społecznym, ekonomicznym i kulturowym⁴.

Badacze⁵ wyróżniają **dwa rodzaje kapitału społecznego – wiążący oraz pomostowy**. Kapitał społeczny wiążący dotyczy relacji inkluzywnych, wewnątrz społeczności o wysokim stopniu zażyłości, wyklucza jednocześnie relacje na ich zewnątrz. W społeczeństwach o wysokim stopniu polaryzacji społecznej, gdzie współczynnik nierówności dochodowej (współczynnik Giniego) jest wysoki, kapitał wiążący często jest bardzo wysoki. Dotyczy to społeczeństw znajdujących się w kryzysie gospodarczym lub społecznym. Kapitał społeczny pomostowy, ze względu na swój charakter, w większym stopniu przyczynia się do rozwoju, w tym rozwoju zrównoważonego. Cechami kapitału tego typu jest przede wszystkim mobilność pomiędzy różnymi grupami społecznymi, zaufanie, poczucie bezpieczeństwa, tolerancja oraz otwartość na wymianę informacji pomiędzy nimi. Duża wymiana informacji oraz zaufanie społeczne stanowią główne czynniki oddolnych działań, samoorganizacji oraz wspierania oddolnych inicjatyw.

Również w aspekcie współpracy międzysektorowej pomiędzy stronami uczestniczącymi w zamówieniu publicznym zaufanie oraz sprawna komunikacja odgrywają bardzo ważną rolę, także w procesie powstawania skateparku.

---

⁴ Kapitał społeczny – Encyklopedia Zarządzania

⁵ Markowska- Przybyła U. Nierówności społeczne a kapitał społeczny i rozwój zrównoważony – ujęcie teoretyczne

3.4. Wymiary scenariuszy

Grafika 4. Wymiary scenariuszy rozwoju skateparków

S1 Brak poprawy czynników prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego wiążącego i niska zdolność do samoorganizacji

S2 Częściowa poprawa uwarunkowań prawnych – wyważony poziom kapitału społecznego pomostowego i średnia zdolność do samoorganizacji

S3 Pozytywna zmiana uwarunkowań prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego pomostowego i wysoka zdolność do samoorganizacji

Źródło: Opracowanie własne

Opis kluczowych czynników oraz interesariusze wpływający na ich dynamikę:

Prawo i mechanizmy związane z zamówieniami publicznymi – wpływowi interesariusze: jednostki prawotwórcze i uchwałodawcze, samorządy, firmy projektujące skateparki mające wiedzę ekspercką na temat konstrukcji skateparku zgodnego z potrzebami jego użytkowników.

Przejrzystość prawa – jest najważniejsza pod względem weryfikacji osób zaangażowanych w proces budowy skateparku oraz sprzyja doborowi kompetentnych wykonawców, ale nie determinuje dobrej jakości skateparku. Wpływowi interesariusze: jednostki prawotwórcze i uchwałodawcze, samorządy, firmy projektujące skateparki mające wiedzę ekspercką na temat konstrukcji skateparku zgodnego z potrzebami jego użytkowników.

W Polsce jest wszystko zgodnie z przepisami. Różną ocenę prawa mają różni uczestnicy powstawania skateparku. Pomogłoby prostsze, jaśniejsze prawo, domniemanie niewinności (w Polsce jest na odwrót), obecne przepisy są nieelastyczne i skomplikowane.

Kapitał społeczny – (rozwińcie – patrz wyżej). Wpływowi interesariusze: skaterzy i inni użytkownicy skateparków, samorządy, wykonawcy zamówienia publicznego, władza szczebla centralnego.

Zdolność do samoorganizacji – (rozwińcie – patrz wyżej). Wpływowi interesariusze: skaterzy oraz organizacje związane z deskorolką oraz innymi sportami uprawianymi na skateparkach.

Wnioski i rekomendacje – opracowane na podstawie scenariuszy. Znajdują się wewnątrz scenariuszy i zostały wyszczególnione kolorem w formie **cytatu**.

4. Skatepark 2035 - scenariusze rozwoju

4.1. Brak poprawy czynników prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego wiążącego i niska zdolność do samoorganizacji

Jako społeczeństwo powoli podnosimy się z głębokiego kryzysu gospodarczego. Główne powody takiego stanu to liczne blokady gospodarcze państw będących ze sobą w konflikcie, a także nieefektywne gospodarowanie własnymi dobrami. Trwającą od przeszło dekady trudną sytuację pogłębiają coraz częściej namacalne skutki zmian klimatycznych, gwałtowne opady, susze i anomalie co przyczynia się do wzrostu cen i deficyt wielu ważnych produktów. Polityka zrównoważonego rozwoju nie jest prowadzona. Władze centralne zamiast koncentrować się na działaniach długofalowych, dbają przede wszystkim o własne interesy regularnie przejawiając populizm i realizując zadania pilne, dotyczące reakcji na kryzys.

Politykę Unii Europejskiej w kontekście zmniejszenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery realizujemy tylko częściowo. Głównym powodem jest brak odwagi decydentów w kierunku długofalowych zmian oraz niedobór funduszy niezbędnych do przeprowadzenia transformacji energetycznej. W konsekwencji **przebywanie i uprawianie wysiłku fizycznego w otwartej przestrzeni miejskiej jest mało komfortowe**. Obserwowane są nagłe, nawalne opady oraz intensywne podmychy wiatru. W przypadku skateparków problem opadów atmosferycznych jest szczególnie widoczny, ze względu na niską przyczepność kółek.

Wspomniane czynniki sprawiają, że Polacy częściej inwestują w gadżety, dzięki którym można uprawiać sport w zamkniętych przestrzeniach, w tym także przestrzeni wirtualnej. Wyższe ceny utrudniają dostęp do sprzętu wysokiej jakości, a co za tym idzie następuje spadek masowej popularności deskorolki. Na dobrej jakości deskorolkę mogą sobie pozwolić ludzie zamożniejsi lub osoby, które same wytwarzają sprzęt, nawiązując tym samym do popularnej w subkulturze skateboardingu metody DIY⁶. Opisywane zjawiska wpływają na spadek zainteresowania otwartymi skateparkami, natomiast rośnie tymi w zamkniętych przestrzeniach.

Samorządy, podobnie jak władza centralna, ze względu na ograniczenia finansowe są zmuszone koncentrować się na zadaniach bieżących, dotyczących podstawowych potrzeb. Przy czym, **większość włodarzy nie traktuje ruchu fizycznego jako potrzeby pierwszego rzędu**. Konsekwencją stanowi niedoinwestowanie w konserwację już istniejących skateparków. Również w związku ze mniejszą popularnością skateboardingu na powstawanie tego typu obiektów, władze nie są chętne by budować kolejne skateparki. Mimo, iż popyt jest trochę mniejszy, wciąż istnieje. Jednak ze względu na **brak zmian w systemie zamówień publicznych** najważniejszym kryterium, którym sugerują się samorządy jest cena oferowana przez wykonawcę skateparku. Przy uwzględnieniu wcześniej wspomnianych czynników

---

⁶ DIY (Do It Yourself) – zrób to sam.

związanych z kryzysem, konsekwencją jest to, iż powstaje wiele obiektów odbiegających jakością od potrzeb skaterów.

Poza kwestiami finansowymi, potrzeby jeżdżących wynikają z trendów obecnych w Internecie. Wielość różnego rodzaju stylów oraz gustów, które można obejrzeć na platformach typu YouTube, czy Instagram powoduje, że ich odbiorcy będą czerpali inspiracje do swojej jazdy z różnych wzorców. Różnice w przyswajanej treści będą także w znacznym stopniu determinowane przez algorytmy danego medium. Mechanizm ich funkcjonowania powoduje powstawanie baniek informacyjnych. Konsekwencją takiego zjawiska jest większe indywidualne zróżnicowanie przyswajanych wzorców oraz stylów, co może utrudniać wypracowanie wspólnych dla skaterów rozwiązań na skateparkach. Wobec braku wsparcia ze strony samorządów, jedyną stroną, która może zapewnić pomoc w osiągnięciu kompromisu i wypracowania wspólnych rozwiązań są projektanci skateparków. Kluczowe w tym przypadku są **motywacje i kompetencje wykonawców**, co biorąc pod uwagę **dominujące kryterium ceny** podczas ich wyboru, wpływa na to, że **wiele z nowo powstających obiektów nie jest dopasowanych do potrzeb ich odbiorców**.

Wobec braku wsparcia ze strony samorządów, jedyną stroną, która może zapewnić pomoc w osiągnięciu kompromisu i wypracowania wspólnych rozwiązań są projektanci skateparków.

Czynniki, takie jak kryzys oraz występowanie baniek informacyjnych powodują, że główni użytkownicy skateparków, środowisko związane ze skateboardingiem, hermetyzuje się oraz polaryzuje. Deskorolka jest popularna wśród wąskiej grupy osób uprawiających skateboarding zawodowo, a także zamożniejszych amatorów i osoby o niższym statusie materialnym, które są mocno zaangażowane w subkulturę deskorolki. Inną, także wyróżniającą się grupę stanowią użytkownicy hulajnogi.

Dominującą pod względem liczebności i częstotliwości korzystania ze skateparku jest grupa jeżdżąca amatorsko. Główną motywacją do uprawiania skateboardingu jest u nich potrzeba manifestowania odrębności kulturowej. Użytkownicy deskorolki szukają za jej pomocą ucieczki od codziennych problemów oraz pędu życia. Potrzebę odrębności manifestują poprzez eksplorację obserwowanych w mediach stylów jazdy. Urządzają własne przeszkody, częściej w większych miastach, gdzie jest większa świadomość potrzeby samoorganizacji oraz więcej skaterów z dużym doświadczeniem. Podejmują także oddolne inicjatywy, aby stworzyć własny spot deskorolkowy. Jednak dla wielu skaterów niedostosowanie obiektów do ich potrzeb działa demotywująco, co się przekłada na to, że „zaanektowane” przez ich społeczność przestrzenie oprócz aktywności fizycznej stają się przestrzeniami spędzania wolnego czasu. Wobec występującej dużej polaryzacji społecznej różne poglądy na temat spędzania czasu na skateparkach mogą prowadzić do konfliktów pomiędzy ich użytkownikami. Rezultatem będzie **wyraźny podział na obiekty lepiej dostosowane do jazdy, które będą okupowane przez aktywnych skaterów oraz na te w złym stanie, użytkowane do głównie do celów pozasporthowych** lub przez mniejszość użytkowników lubiących jazdę po zniszczonych skateparkach. Pierwsze z wspomnianych obiektów będą w mniejszości, dlatego też popyt na jazdę po nich wśród aktywnych skaterów będzie proporcjonalnie duży w stosunku do podaży skateparków. Przestrzenie niskiej jakości szczególnie w większych miastach, w których jest duży popyt na nową przestrzeń mieszkalną często będą likwidowane. Natomiast te, które nie zostaną przekształcone w obszar o innej funkcji stanowią nieformalną przestrzeń dla rekreacji.

Alternatywą dla osób, które nie są zadowolone z funkcjonowania skateparków jest jazda ulicami. **Street skateboarding ulicach daje zróżnicowane bodźce, które mogą zaspokoić różne potrzeby skaterów.** Umożliwia jazdę po różnorodnych nawierzchniach, od marmuru, przez beton, drewno, kostkę brukową, aż po żwir oraz eksplorowanie nieoczywistych miejsc, pozornie nie przystosowanych do jazdy na deskorolce. Street skateboarding będzie miał różne odmiany, a ich użytkownicy będą się odwoływać do różnych subkultur, które w przeszłości były częścią deskorolki, jak punk, hip hop a także tworzyć nowe powiązania np. z różnego rodzaju muzyką hardcore. Skateboarding jako zjawisko ma charakter kultury niszowej, a skateparki, które nie są użytkowane bywają zagospodarowywane pod oddolne wydarzenia kulturalne, jak np. bitwy freestyłowe lub warsztaty graffiti. Takie środowisko stanowi duże wyzwanie dla projektantów i wymaga pełnienia funkcji mediatora oraz znalezienia wspólnego języka, co może zaowocować powstawaniem kompetencji dla kulturoznawców lub animatorów kultury wśród przedsiębiorstw, które chcą spełniać potrzeby skaterów.

Takie środowisko stanowi duże wyzwanie dla projektantów i wymaga pełnienia funkcji mediatora oraz znalezienia wspólnego języka, co może zaowocować powstawaniem kompetencji dla kulturoznawców lub animatorów kultury wśród przedsiębiorstw, które chcą spełniać potrzeby skaterów.

Inną, także istotną grupą, braną pod uwagę w kontekście projektowania skateparków będą użytkownicy hulajnóg. Pod względem kształtu i podejścia do samych przeszkód nie, natomiast w przypadku wizji i dynamiki samego poruszania się po obiekcie i korzystania z nielicznie dobrze zagospodarowanych przestrzeni skateparków, mogą występować konflikty między użytkownikami hulajnogi, a deskorolki. Popularne rozwiązanie potencjalnych konfliktów stanowi powstawanie zadaszonych skateparków, zazwyczaj prywatnych, dedykowanych w zależności od godzin np. tylko nauce deskorolki, lub hulajnogom.

Grupą, która najczęściej korzysta z takiego rozwiązania są zamożniejsi użytkownicy deskorolki lub hulajnóg. Traktują oni w większości te dyscypliny jako wysiłek fizyczny, hobby będące odskocznią od codziennych obowiązków. W związku z kryzysem ekonomicznym ta grupa osób nie będzie jednak mniej liczna niż to ma miejsce w przypadku wcześniej wymienionych.

Profesjoniści natomiast stanowią bardzo nieliczną i elitarną grupę. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest brak dostępu do większej liczby skateparków o wysokich walorach potencjału rozwoju w kierunku zawodowstwa. Tylko nieliczne obiekty mają ta tyle duże przeszkody oraz rozległą przestrzeń, które umożliwiają uzyskanie prędkości wystarczającej by znacznie progresować. Plusem jest natomiast coraz częstsze konstruowanie kreatywnych przeszkód, które wymagają specyficznego podejścia, przełamania schematu myślowego użytkowników. **Ograniczone środki finansowe oraz wielość inspiracji prowokują projektantów, bądź konstruktorów DIY do nieszablonowego podejścia przy projektowaniu przeszkód.** Niestety ograniczenia związane z zamówieniami publicznymi w dalszym ciągu determinują kształt rynku w taki sposób, że liczba skateparków gdzie znajduje się chociaż jedna kreatywna przeszkoda jest wciąż niewystarczająca.

4.2. Częściowa poprawa uwarunkowań prawnych – wyważony poziom kapitału społecznego pomostowego i średnia zdolność do samoorganizacji

Kryzys gospodarczy i społeczny pierwszej połowy lat 20. XXI wieku udaje się stopniowo zażegnawać. Głównie dzięki współpracy międzynarodowej i przesunięciu uwagi w kierunku planowania opartego o zrównoważony rozwój. Jest to możliwe ze względu na konieczność dostosowania się do wymogów zawartych w strategiach rozwoju, determinowanych między innymi przez wymogi polityki Unii Europejskiej. Rozwój zrównoważony władze szczebla centralnego rozumieją przede wszystkim jako konieczność redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, natomiast w perspektywie ogólnospołecznej widoczne jest coraz bardziej traktowanie rozwoju zrównoważonego jako podejścia odnoszącego się do wszelkich dziedzin życia, także do dbania o własny dobrostan psychofizyczny.

Poprawiająca się koniunktura gospodarcza nie idzie jednak w parze z tak samo sprawną zmianą legislacyjną. Odkąd na przełomie lat 20. i 30 weszła w życie nowa perspektywa finansowa oraz uległ zmianie wspomniany paradygmat dotyczący podejścia do planowania w sposób długofalowy, prowadzone są zacięte dyskusje na temat prawa zamówień publicznych. Zostały już poczynione starania, które uprościły prawo i uczyniły je bardziej czytelnym, umożliwiając tym samym sprawniejszą komunikację między zamawiającą jednostką samorządu, a wykonawcami. Natomiast sama decyzja o zmianie kluczowego kryterium decydującego o wyborze wykonawcy z ceny na np. **jakość stosowanych materiałów, czy doświadczenie nie uległa zmianie**. Grupą, która w największym stopniu lobbuje za pozostawieniem w dotychczasowym kształcie prawa zamówień publicznych jest sektor budowlany. Zmiana w prawie w przypadku tej branży oznaczałaby konieczność większej elastyczności w dostosowaniu materiałów budowlanych do zróżnicowanych potrzeb klientów oraz idącymi za tym większymi kosztami. W konsekwencji wciąż projektowane są skateparki niższej jakości. Natomiast powstaje coraz więcej obiektów wyższej klasy, które odpowiadają potrzebom ich użytkowników. Wcześniej wspomniana **większa przejrzystość prawna sprawa, że samorządy mają większe zaufanie do projektantów**. Przekłada się ono na większą swobodę działania dla projektantów, w tym przypadku wiąże się z częstszym nadawaniem im nadzoru autorskiego, a co za tym idzie pieczy nad procesem powstawania skateparku. Wiąże się ono z przekonaniem, że skonstruowanie skateparku o wysokiej atrakcyjności jest także pozytywne w gestii jednostek publicznych. W tym przypadku interesariusze skateparków, czyli osoby w wieku przedprodukcyjnym lub produkcyjnym, lecz wciąż reprodukcyjnym, stanowią bardzo ważną grupę, która będzie głównym „motorem” rozwoju danego samorządu. Jest to o tyle istotne, że w zaistniałych realiach to na barkach samorządów lokalnych spoczywa konkurowanie o mieszkańców. Z wzrostem wzajemnego zaufania tych grup wiąże się także coraz częściej obserwowana zmiana mentalna wśród urzędników. Młodszy przedstawiciele samorządów są w większym stopniu przychylni do patrzenia na rozwój w szerszej perspektywie, w oparciu o kapitał społeczny i chęci zatrzymania go.

Dzięki opisywanym zmianom ważniejszą rolę odgrywa sama **koncepcja i projekt skateparku**. To po trosze zmniejsza ryzyko wystąpienia potencjalnych monopolii na rynku projektowania skateparków. Z takim zjawiskiem wiązałoby się niepożądane ryzyko kopiowania rozwiązań i monotonii obiektów. Projekty są dobrze konsultowane z ich przyszłymi użytkownikami. Użytkownicy skateparków zatem zazwyczaj dysponują dostateczną infrastrukturą dopasowaną do ich potrzeb. Powstają obiekty z dobrej jakości materiałów, głównie z betonu. Do użytku przy ich budowie coraz częściej wykorzystuje się rozwiązania materiałowe nawiązujące do otaczającej przestrzeni, dzięki temu skateparki stają się lepiej wpasowane w kompozycję przestrzenną. Powstaje także coraz więcej obiektów wyróżniających się nieszablonyymi,

kreatywnymi przeszkodami. Pomysły do ich powstania wynikają z częstych konsultacji ze skaterami oraz obserwacji jak wyglądają i z jakich materiałów są wykonane uliczne spoty chętnie odwiedzane przez skaterów. Figury na skateparkach są zdywersyfikowane pod względem wielkości oraz trudności, dopasowując się tym samym do zróżnicowanego poziomu użytkowników.

Natomiast problemem wciąż pozostaje **kwestia konserwacji wielu starszych skateparków**. Częściowo pomocnym rozwiązaniem jest w takich przypadkach współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi i fundacjami, których misją jest troska o dostosowanie przestrzeni publicznej aby ta była przyjazna mieszkańcom. Kwestią, która wciąż pozostawia sporo do życzenia dla użytkowników jest całodobowe oświetlenie wielu skateparków, a w zasadzie jego brak. Wynika to z faktu, iż skateboarding nie jest na tyle popularny, żeby użytkownicy swoją liczebnością zachęcili samorzady do podjęcia takich starań. Ze strony instytucji odpowiedzialnych za rozwój skateboarding na szczeblu krajowym także nie ma wystarczającej sprawczości, aby lobbying w kierunku częstszego oświetlania obiektów był skuteczny.

Skateboarding na świecie cieszy się niezmiennie dużą popularnością, podobnie jak dyscyplina skateboarding na Igrzyskach Olimpijskich. Jednak zainteresowanie tymi drugimi nie jest tak duże, jak w okresie gdy ta pojawiła się po raz pierwszy w roku 2021, w Tokyo. Także duże zainteresowanie globalnie hulajnogami sprawia, że Międzynarodowy Komitet Olimpijski rozważa zastąpienie deskorolki scooteringiem⁷.

W Polsce organizacją, która trzyma pieczę nad rozwojem skateboardingu jest niezmiennie Polski Związek Sportów Wrotkarskich. Działająca pod jego egidą Polish Skate Federation dysponuje zbyt małą ilością funduszy, aby działać na dużą skalę np. w kwestiach szkoleń instruktorów lub sponsoringu. Przyczyną takiego stanu jest konieczność podziału środków pomiędzy różne dyscypliny wchodzące w skład PZSW. Dlatego też, do profesjonalizacji deskorolki w Polsce przyczynia się w większym stopniu sponsoring ze strony dużych korporacji typu Converse, czy Vans oraz prywatnych przedsiębiorstw lokalnych, które zajmują się sprzedażą sprzętu dla skatów.

Wobec stosunkowo niewielkiego oddziaływania na rozwój profesjonalnej deskorolki ze strony Polskiego Związku Sportów Wrotkarskich oraz struktur międzynarodowych, wielu dobrze zapowiadających się skaterów nie wybiera skateboardingu jako ścieżki zawodowej. Zamiast tego traktują tę dyscyplinę jako hobby, możliwość samorozwoju opartego o ruch fizyczny. Normą jest wykonywanie stretchingu⁸ przed lub po jeździe na deskorolce. Odpowiedzialne podejście do wysiłku fizycznego wymaga wygospodarowania przestrzeni przy skateparku, która umożliwi korzystającym komfortowe przygotowanie się do sesji jazdy na deskorolce.

Odpowiedzialne podejście do wysiłku fizycznego wymaga wygospodarowania przestrzeni przy skateparku, która umożliwi korzystającym komfortowe przygotowanie się do sesji jazdy na deskorolce.

Wśród użytkowników deskorolki można dostrzec spore zróżnicowanie pod względem sposobu i stylu jazdy. Natomiast skrajności, np. w postaci jazdy po żwirze zdarzają się rzadko.

---

⁷ Wyczynowa jazda na hulajnodze.

⁸ Zestaw ćwiczeń fizycznych polegający na rozciąganiu mięśni w celu ich uelastycznienia, a także poprawieniu ukrwienia układu motorycznego i spowodowanie jego rozruszania.

W związku z zapewnieniem w większości przypadków dostatecznej infrastruktury skateboarderom, coraz więcej z nich korzysta ze skateparków, zamiast jazdy po ulicach. Dla użytkowników **najważniejszą kwestią jest komfortowe, dające satysfakcję poruszanie się po obiekcie, który jest bezpieczny**. Z takiego skateparku może korzystać wiele osób w jednym momencie, gdyż linia przejazdu prowadzi w koło obiektu i nie przecina się. Skaterzy, którzy mają zaspokojone podstawowe potrzeby koncentrują się bardziej na aspektach technicznych jazdy. Często między sobą rywalizują i wzajemnie motywują do pracy nad rozwojem umiejętności. W takich warunkach komfortowo czują się także scooterzy, których liczba jest na tyle duża, że stali się oni nieodłączną częścią społeczności korzystających ze skateparków. Jediną grupą, która czasem generuje konflikty to tak zwani pozerzy. Są to osoby sezonowo zainteresowani daną dyscypliną i okazjnie korzystający ze skateparku, które wobec niewielkiej praktyki i jeszcze nie rozwiniętych umiejętności i świadomości poruszania się po obiekcie są powodem frustracji pozostałych.

Występująca tylko w niewielkim stopniu polaryzacja społeczna, przyczynia się do tego, że różni użytkownicy skateparków pomimo dużego indywidualizmu i koncentracji na samorozwoju są w stanie wypracować pomiędzy sobą wspólny dialog. Niewielki odsetek czynnych skateboarderów identyfikuje się jako osoby będące częścią subkultury deskorolki rozumianej jako części kultury hip hop, której nieformalna definicja jest związana z innymi jej pochodnymi⁹. **Identyfikacja kulturowa jest dyktowana w większym stopniu przez zmieniające się trendy wykonywania tricków, wyboru osprzętowania oraz ubioru**. Trendsetterami w tym przypadku są przede wszystkim korporacje związane z modą deskorolkową oraz influencerzy popularni w mediach społecznościowych. Wszyscy czerpią inspiracje dla nowych stylów, haseł i kodów kulturowych z poprzednich generacji skaterów i designu.

Fakt, że skateboarding i scootering mają okresy większej popularności i stanowią część popkultury, wpływa na to, że wielu użytkowników dopiero rozpoczyna swoją przygodę ze skateparkami i nie ma dużego doświadczenia w korzystaniu z nich. Co za tym idzie **część nowo powstającej infrastruktury jest konsultowana z osobami, które nie mają świadomości dotyczących własnych potrzeb względem elementów wyposażenia obiektu**. W konsekwencji, wspomniani mogą nie mieć wystarczającej wiedzy na temat własnych potrzeb względem wysokości, rozmieszczenia przeszkód względem siebie. Dotyczy to zwłaszcza mniejszych miejscowości, gdzie jest mniejsza liczba użytkowników, a w konsekwencji niższe prawdopodobieństwo, że wśród osób lobbujących za powstaniem skateparku będzie osoba kompetentna by oszacować realnie swoje potrzeby. Kluczową rolę w tym przypadku pełni samorząd oraz firmy projektujące skatepark, gdyż to od ich kompetencji i poziomu dialogu będzie zależało czy dany skatepark będzie wartościowym dla przyszłych użytkowników obiektem. Większe miasta mają przewagę pod względem jakości nowo powstających skateparków, także ze względu na znaczący przyływ młodzieży do miast. W dużych miastach następuje większa wymiana informacji pomiędzy skaterami i kumulowany jest kapitał społeczny. To tam przedstawiciele społeczności użytkowników skateparków organizują wydarzenia integracyjne dla skaterów, scooterów oraz młodzieży, podczas których promują wspomniane dyscypliny aktywizując uczestników kulturowo oraz zachęcają do wysiłku fizycznego. Elementem tego typu wydarzeń są także warsztaty sensoryczne oraz obsługi sprzętu. W trakcie pierwszych z wymienionych uczestnicy, m. in. za pomocą kamery VR, koncentrują się na nauce postrzegania elementów małej infrastruktury jako miejsc,

---

⁹ Nieformalna definicja kultury hip hop w środowisku wiąże się z muzyką typu rap, graffiti, hedonistycznym podejściem do życia związanym z zażywaniem substancji psychoaktywnych, najczęściej marihuany.

służących do wykonywania akrobacji, a także wykonują ćwiczenia poprawiające stabilizację mięśniową i propriocepcję¹⁰.

Kluczową rolę w tym przypadku pełni samorząd oraz firmy projektujące skatepark, gdyż to od ich kompetencji i poziomu dialogu będzie zależało czy dany skatepark będzie wartościowym dla przyszłych użytkowników obiektem.

Zawodowi skateboarderzy i scooterzy natomiast zazwyczaj trenują w zamkniętych przestrzeniach skateparków, które nie są wrażliwe na oddziaływanie zjawisk atmosferycznych. Takie środowisko daje także większe możliwości kontrolowania procesu treningu.

Zmiany legislacyjne oraz trendy społeczne i gospodarcze wskazują na to, iż skateparki powinny stawać się coraz przyjaźniejszymi miejscami dla ich użytkowników. **Pozytywne wzorce dotyczące rozwoju psychofizycznego kształtowane już od najmłodszych lat** sprawiają, że **w długiej perspektywie przybędzie użytkowników świadomych swoich potrzeb i ograniczeń**. Spory potencjał w postaci dużego kapitału społecznego, aby został wykorzystany, musi jednak iść w parze ze świadomymi i odpowiedzialnymi decyzjami poszczególnych decydentów samorządów oraz projektantów skateparków, gdyż dotychczasowe zmiany w prawie nie gwarantują, że zamówienie publiczne wygra wykonawca oferujący najlepszą możliwą jakość skateparku.

Spory potencjał w postaci dużego kapitału społecznego, aby został wykorzystany, musi jednak iść w parze ze świadomymi i odpowiedzialnymi decyzjami poszczególnych decydentów samorządów oraz projektantów skateparków, gdyż dotychczasowe zmiany w prawie nie gwarantują, że zamówienie publiczne wygra wykonawca oferujący najlepszą możliwą jakość skateparku.

4.3. Pozytywna zmiana uwarunkowań prawnych – wysoki poziom kapitału społecznego pomostowego i wysoka zdolność do samoorganizacji

Zmiany klimatu i jego nieprzewidywalność jest na tyle niewielka, że skaterzy chętnie korzystają z otwartych przestrzeni sportowych.

W Polsce panuje dobra koniunktura gospodarcza. Władze skutecznie zachęcają do lokowania odpowiedzialnych inwestycji w kraju, czyli takich, które wpisują się w otaczający je krajobraz, zarówno pod względem wizualnym, jak i funkcjonalnym. Inną cechą takich inwestycji, w tym także skateparków, jest wysoka jakość wykonywanych usług. Obserwowany poziom jest możliwy dzięki zmianom legislacyjnym, a konkretnie **zmianie w prawie zamówień publicznych**. W nowo opracowanej ustawie zamówienie publiczne jest skonstruowane w taki

---

¹⁰ Poczucie położenia własnego ciała w przestrzeni bez kontroli wzroku, pozwalające zachować orientację w zmiennym środowisku.

sposób, który jako wartość nadrzędną ustanawia wartość projektu. W przypadku skateparków, wspomniana wartość jest wyznaczana na podstawie opinii grupy ekspertów.

---

*W nowo opracowanej ustawie zamówienie publiczne jest skonstruowane w taki sposób, który jako wartość nadrzędną ustanawia wartość projektu.
W przypadku skateparków, wspomniana wartość jest wyznaczana na podstawie opinii grupy ekspertów.*

Wspomniani specjaliści to wieloletni **skaterzy, projektanci oraz materiałoznawcy** o odpowiednim doświadczeniu, którzy zostali powołani przez federację deskorolki na poziomie krajowym. Założeniem ich pracy jest opiniowanie i ocenianie projektów skateparków pod względem użyteczności oraz funkcjonalności obiektów. Samorządy są zobowiązane do korzystania z dostępnych ocen i wybierania na tej podstawie wykonawcy. W takim przypadku, nowo powstałe firmy, które nie mają jeszcze projektów poddanych ocenie przez gremium ekspertów, są wartościowane na podstawie kompetencji poszczególnych członków zespołu. Do weryfikowanych umiejętności należy doświadczenie, zarówno przy projektach już zrealizowanych, jak i w kontekście osób nie mających praktyki, w postaci koncepcji teoretycznych, opracowanych np. na etapie nauki akademickiej.

Opisany model przeprowadzania zamówień publicznych wiąże się także z wzrostem cen oraz wydłużeniem czasu przeprowadzania przetargu. W związku z tym zamówienia publiczne są realizowane rzadziej, lecz będący ich rezultatem **produkt zdecydowanie bardziej przemyślany i lepiej dostosowany do potrzeb użytkowników**. Istotną kwestią poruszaną w kontekście zamówień publicznych jest regulacja postanowień gwarancyjnych pomiędzy zleceniodawcą i zleceniobiorcą. W tym aspekcie obowiązuje **minimalny okres zobowiązania**, natomiast strony porozumienia mogą przedłużać trwanie gwarancji. Na dalszym etapie trwania gwarancji koszty poniesione za konserwację są rozkładane pomiędzy samorząd, a wykonawcę. Aby uczynić takie rozwiązanie atrakcyjnym i zminimalizować poniesione koszty zorganizowany został **system subwencji ze strony państwa**, przyznawanych samorządom dla konserwacji infrastruktury.

Opisane zmiany prawne oznaczają lepsze warunki dla rozwoju skateboarderów, scooterów i innych, korzystających ze skateparków. Powstają większe skateparki, o urozmaiconych i kreatywnych przeszkodach. Można zaobserwować coraz więcej wielopoziomowych skateparków, które dysponują dużym **bowlem**. Obecność tej przeszkody pomaga szybciej osiągnąć **wyższy poziom jazdy** ze względu na wyższą prędkość poruszania się w jej obrębie. Pojawiają się więcej właściwie nachylonych **miniramp** i innych **elementów kątowych**, które umożliwiają odpowiedni najazd na przeszkody. Same przeszkody są rozmieszczone względem siebie w odległości pozwalającej **plynnie** wykonywać tricke przy zjeździe z figury lub pomiędzy nimi. Skaterzy dysponują także sekcją flatową, czyli płaską powierzchnią pozbawioną przeszkód, na której użytkownicy mogą ćwiczyć tricke typowe dla jazdy po strecie. Wielkość przeszkód jest zróżnicowana i dostosowana do różnego poziomu zaawansowania użytkowników.

Każdy skatepark dysponuje przynajmniej podstawowym zestawem przeszkód, w skład którego wchodzi murek, rail, manual pad i poręcz. Do tego **dysponuje rozległym flatem oraz przeszkodą, która go wyróżnia względem innych** w danym mieście, bądź regionie.

Zaawansowani użytkownicy dysponują długimi **railami**¹¹ w dół oraz **schodami**, z których można zeskoczyć na deskorolce. Mogą korzystać także z pofalowań oraz „fikuśnych” przeszkód, inspirowanych przestrzeniami publicznymi takich miast jak Lisboa, czy Barcelona. Dostępne są sekcje krótkich murków, zróżnicowanych pod względem wysokości, dzięki którym użytkownicy doskonalą refleks. Mniej doświadczeni skaterzy mają do dyspozycji sekcję, z łagodniejszymi kątami najazdów oraz mniejszymi przeszkodami, kształtem zbliżonymi do tych na strecie. Na wielu skateparkach jest także opcja wypożyczenia sprzętu.

Coraz więcej wykonawców używa do budowy skateparku elementów marmurowych lub granitu. Takie materiały stają się normą w przypadku szczególnie eksploatowanych przeszkód, takich jak murki. W przypadku pozostałych podstawowym standardem jest skatepark wykonany z wysokiej jakości betonu. Coraz częściej można także zaobserwować powstawanie **skateparków modułowych lotnych**. Ich zaletą jest możliwość złożenia konstrukcji, w celu ochrony przed negatywnym oddziaływaniem warunków atmosferycznych w okresie zimowym. Większość skateparków jest doświetlonych w godzinach wieczornych, a niektóre całą dobę. Dotyczy to przede wszystkim obiektów zadaszonych, których pojawia się coraz więcej. Nowobudowane skateparki dysponują skutecznym systemem odprowadzania wody, standardem jest także budowanie w przestrzeniach w sposób naturalnie osłoniętych od wiatru lub przestrzeniach zamkniętych. W miejscach, gdzie istnieje szczególnie duże zapotrzebowanie na odporny na warunki atmosferyczne skatepark, a nie będzie możliwe zbudowanie skateparku w budynku, będą stosowane namioty halowe lekkiej konstrukcji, na wzór tenisowych.

Czynnikami pozalegisłacyjnymi, które stworzyły korzystne warunki do budowania skateparków o wysokim standardzie, są kwestie społeczne oraz organizacyjne. Pierwsze z wymienionych nawiązują do dużej popularności skateboardingu w Polsce. Wynika on ze stałej obecności deskorolki oraz hulajnogi w popkulturze. Dyscyplina skateboardingu na Igrzyskach Olimpijskich oraz sezonowe pojawianie się szczególnie wpływowych influencerów lub produktów związanych z deskorolką sprawiają, że w ostatnich latach zdarzają się okresy szczególnej popularności wśród młodzieży.

Zainteresowanie dyscypliną sprawiło, że w latach 20. XXI wieku pojawiali się kolejni doświadczeni użytkownicy deskorolki. To, w połączeniu z coraz dłuższymi tradycjami uprawiania tej dyscypliny wywarło skuteczne lobby na kwestię zmiany strukturalnej w obrębie Polskiego Związku Sportów Wrotkarskich. Z wymienionej organizacji wyodrębniony został niezależnie od innych sportów **sektor poświęcony wyłącznie deskorolce**. W jego kompetencjach jest przede wszystkim podnoszenie poziomu deskorolki w kraju oraz jej popularyzacja.

Dzięki odrębności organizacyjnej możliwe jest realizowanie celów bez konieczności „dzielenia tortu” między sporty dotychczas traktowane jako wrotkarskie w kwestii dostępności finansowej. Na **szerszą skalę organizowane są szkolenia** dla instruktorów, warsztaty deskorolkowe oraz wydarzenia integracyjne dla skaterów. Nowo powstały związek jest nastawiony na włączanie młodszych użytkowników, którzy dobrze rokują. Wspierają ich rozwój poprzez konkursy, współpracę z popularyzatorami deskorolki oraz prywatnymi przedsiębiorstwami zajmującymi się tą tematyką. Poszerza się także liczba osób, które ze strony związku otrzymują wsparcie merytoryczne, medyczne oraz sprzętowe. Dzięki takim możliwościom rozwoju oraz wymiany informacji pomiędzy skaterami o różnych stopniach doświadczenia i zaawansowania, deskorolka jest atrakcyjną dyscypliną, a wielu rozwijających się skaterów realnie myśli nad zajmowaniem się skateboardingiem profesjonalnie.

---

¹¹ Rail (pol. rurka), w skateboardingu zazwyczaj metalowa rura służąca do wykonywania po niej ślizgu na deskorolce (ang. grind lub slide).

Zmiany w prawie zamówień publicznych, przyczyniły się do **poprawy warunków technologicznych na skateparkach**. Natomiast **pozytywny klimat społeczny** i w konsekwencji zmiany strukturalne deskorolki na szczeblu krajowym sprawiły, że jest silny bodziec dla samorządów na dalszą rozbudowę obiektów typu skatepark. Oba aspekty wzajemnie na siebie oddziałują przyczyniając się do **popularyzacji**, a przede wszystkim **profesjonalizacji** i wzrostu poziomu skateboardingu w Polsce.

5. Źródła

[Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych \(Dz. U. z 2019, poz. 2019\) – wejście w życie 1 stycznia 2021 r.](#)

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie sportu i aktywności fizycznej jako obiecujących czynników zmiany zachowań sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi. Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej. (2022/C 170/01).

Akademia Zarządzania Sportem - Interesariusze organizacji sportowych. Zarządzaniesportem.org.

Borkowska S., 2015. Kształtowanie wielkomiejskiej przestrzeni publicznej w partnerstwach międzysektorowych. Przykład m.st. Warszawy. Uniwersytet Warszawski. Instytut Ameryk i Europy Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych (EUROREG).

Durzevska M. 2019. Migracje mentalne. Wzory myślenia a przynależność grupowa w przestrzeni „baniek informacyjnych”.

Markowska- Przybyła U. Nierówności społeczne a kapitał społeczny i rozwój zrównoważony – ujęcie teoretyczne

Mierzejewska L. 2015. Zrównoważony rozwój miasta – wybrane sposoby pojmowania, koncepcje i modele. Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Kapitał społeczny. Encyklopedia Zarządzania. <https://mfiles.pl/pl/index.php/Kapita%C5%82%20spo%C5%82eczny>.

Factors of Skatepark Design - Public Skatepark Development Guide. <https://publicskateparkguide.org/design-and-construction/factors-of-skatepark-design/>.

Co to jest stan flow i jak go osiągnąć? – Psychologia sportu. Tamarapielas.pl. <https://tamarapielas.pl/co-to-jest-stan-flow/>.

Znaczenie Skatepark. Cambridge English Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/pl/dictionary/english/skatepark>.

Definicje skateparków. Co oznacza skatepark? Your dictionary.com. <https://www.yourdictionary.com/skate-park>.

Jak trenować w domu przed jazdą na deskorolce. RedBull.com. <https://www.redbull.com/pl-pl/trening-deskorolkowy-w-domu-miki-kudelka>.

Propriorecepcja – słownik SJP. <https://sjp.pl/propriorecepcja>.

IT@Bank. Technologie. Cyberprzestrzeń to lustrzane odbicie nierówności społecznych w rzeczywistości. <https://alebank.pl/itbank-2021-technologie-cyberprzestrzen-to-lustrzane-odbicie-nerownosci-spolecznych-w-rzeczywistosci/?id=390082&catid=33700>.

Skating while is windy. Tips and why it sucks. <https://boardandwheels.com/skating-while-its-windy-tips-and-why-it-sucks/>.

Countries where sketeboarding is popular. Bestskateboards.co.uk. <https://bestskateboards.co.uk/countries-where-skateboarding-is-popular/>.

Skateboarding in the Rain – Or How to Ruin Your Board. Skateboardershq.com. <https://www.skateboardershq.com/can-you-skateboard-in-the-rain/>.

List of skateparks by country. Where do you want to skate?
<https://www.skatein.com/countries/>.